

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

8 mei 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lancering van 'Lerarendirect'

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studenten die een lerarenopleiding volgen via de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de decretale bepalingen op het vlak van de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten in de context van de associaties in het hoger onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het terugdringen van de toenemende opvoedingsonzekerheid en de consequenties daarvan voor het onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 8 mei 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.30 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lancering van 'Lerarendirect'

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lancering van 'Lerarendirect'.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op een van de laatste bijeenkomsten van onze commissie heb ik de minister een aantal vragen gesteld over de implementatie van het gelijkheidsbeleid in het onderwijs. Mevrouw de minister, er was toen wat wroeging in de zaal, maar in tegenstelling tot mezelf hebt u een goed karakter, en u hebt er zich toen toe geëngageerd een antwoord te bezorgen op de vragen die ik u schriftelijk had bezorgd. Dat antwoord heb ik echter nog niet ontvangen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat werk is inmiddels afgerond. Ik wacht nog op een definitieve versie van de administratie. We zullen het u eerst-daags bezorgen.

De heer Luc Martens : Dat bevestigt mijn stelling omtrent uw goed karakter. Ik dank u.

Mevrouw de minister, ik ben een trouw lezer van de publicatie Schooldirect. Elke woensdag lees ik het eerst, voor dag en dauw, om te vernemen wat we weer allemaal kunnen opsteken.

Blijkbaar wordt nu, aldus Schooldirect, een redacteur gezocht voor Lerarendirect, een elektronische nieuwsbrief voor leraren, die in het najaar wordt gelanceerd. Gezien mijn kritische rol hier, heb ik me daar meteen vragen bij gesteld. Er is wellicht een redenering op te bouwen over de meerwaarde hiervan, papier is immers geduldig, maar tegelijkertijd is er toch ook wat wantrouwen.

U beschikt al over een uitgebreid gamma aan publicaties, waar al bij al behoorlijk wat middelen naartoe gaan. Voorbeelden zijn Klasse, in al zijn varianten, Schooldirect, dat met veel aandacht wordt gevolgd, en nu dus ook Lerarendirect. Klasse en Schooldirect zijn beide al toegankelijk voor leraren. Hoe verhouden die publicaties zich dan tegenover elkaar ? Welk eigen profiel hebben ze ? Hun doelpubliek is in elk geval deels hetzelfde.

Klasse is bedoeld voor de leraren. Het blad slaagt er ook geregeld in nieuws te maken. Bijna bij elke publicatie is er wel een of andere verhelderende enquête, waar een of ander persorgaan de primeur van krijgt. Het blad wordt blijkbaar door handige jongens en meisjes geredigeerd. De vraag blijft welke positie het inneemt in de communicatiemarkt. Kunt u de eigen niche van het nieuwe instrument definiëren ?

Dit initiatief zal ook een en ander kosten. Over welke infrastructuur kunnen ze beschikken ? Hoeveel mensen zullen ervoor kunnen worden ingezet ? Over welke werkmiddelen kunnen ze beschikken ?

Wat is hun redactionele verhouding ? Is er iemand die het geheel orkestreert en eigenlijk telkens opnieuw hetzelfde verhaal onder andere namen kwijt tracht te raken, telkens anders verpakt naargelang van de beoogde doelgroep ? Het zou kunnen zijn zoals met wasproducten. Procter & Gamble verkoopt onder vele namen in wezen telkens hetzelfde product, het ene blauw en het andere groen, met

Martens

drie of met vier lagen. Wat is de verhouding tussen de verschillende redacties ? Is er een zekere samenhang, of zijn het drie redacties die volstrekt autonoom werken, en desgevallend ook elkaar bekampen ? Wat is de redactionele verantwoordelijkheid als er iets fout loopt ?

Welke garantie is er voor de objectiviteit ? Hoe onafhankelijk zijn ze ? Hoe worden er garanties ingebouwd en in welk toezicht daarop is er voorzien ? Deze nieuwe communicatielijnen komt er immers op de vooravond van de verkiezingen. Als ze van start gaan in september, zijn er nog 8 of 9 maanden om een goed kind te baren vlak voor de verkiezingen. Op dit moment heeft de Vlaamse regering louter toevallig – het is perfide daar iets anders over te denken – een campagne lopen gelijktijdig met de federale verkiezingen. Even perfide is het te denken dat ook dit een uitstekende aanloop zou kunnen zijn naar de verkiezingen. Het zou dan ook goed zijn het bewijs van het tegendeel te mogen horen. Het kan immers een kanaal zijn om vrijuit gedurende 9 maanden een mening te ventileren op het scherm in ieders woonkamer. Wat is uw repliek daarop ? Welke garanties kunt u bieden dat dit straks niet wordt gebruikt als campagnemiddel ?

We aanvaarden dat scholen autonoom zijn, dat ze bondgenootschappen sluiten, en dat ze zich op hun eigen manier organiseren. Her en der is te horen hoe beperkt de budgetten zijn voor ouderverenigingen, lerarenorganisaties en onderwijsnetten om een goede communicatie te verzorgen. Welk budget matigt de overheid zich aan om langs al die kanalen te communiceren ? Welke mogelijkheden geeft ze aan de netten, lerarenorganisaties, ouderverenigingen en dergelijke om een goede communicatie te verzorgen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de eerste fase is Lerarendirect een wekelijkse e-nieuwsbrief met webondersteuning die een gedifferentieerd aanbod bevat waarop geïnteresseerde leerkrachten van het basis-, secundair, volwassenen- en hoger onderwijs gratis kunnen intekenen. In deze fase wordt Lerarendirect aangeboden aan leraren die over een e-mailadres beschikken. In zijn volledige uitrol zorgt Lerarendirect ervoor dat alle leraren elektronisch bereikbaar zijn zodat de overheid snel, accuraat en rechtstreeks met hen kan communiceren en hun informatie op maat kan bezorgen. Lerarendirect

maakt dan ook communicatie van leraren naar overheid mogelijk en tussen leraren onderling, zodat een maximale betrokkenheid bij het beleid wordt gerealiseerd. Deze werkzaamheden bevinden zich in een voorbereidende fase.

Klasse richt zich tot dezelfde doelgroep, maar is een gedrukt maandblad dat zich toespitst op achtergrondinformatie en duiding, terwijl Lerarendirect actuele en feitelijke informatie verschaft over het brede onderwijsbeleid. Schooldirect richt zich tot directeurs en focust op beleidsinformatie met directe relevantie voor het schoolbeleid.

Lerarendirect wordt gemaakt met een analoge personeelsbezetting als Schooldirect : een gedetacheerd leraar en een statutair ambtenaar. Ze werken binnen de afdeling Informatie en Documentatie Onderwijs. Eerstdaags vertrekt een offertevraag voor ontwikkeling, hosting en exploitatie van Lerarendirect eerste fase voor de eerste vijf jaar. Daarvoor is in een maximumbudget voorzien van 33.500 euro. De elektronische nieuwsbrief voor leraren wordt wekelijks verstuurd, maar niet tijdens de schoolvakanties.

Er wordt gestreefd naar een maximale synergie tussen de verschillende redacties, zodat een efficiënte inzet van mensen en middelen mogelijk wordt. Daartoe vormen de redacties van School- en Lerarendirect en Klasse een nieuwspool. Gemeenschappelijke grote dossiers worden in dit scenario door één redacteur uitgewerkt, die achteraf de informatie in gedifferentieerde output verwerkt voor de respectieve doelgroepen en media. Er worden ook afspraken gemaakt over dagelijkse, wekelijkse of maandelijkse thema's en dossiers. De verantwoordelijke uitgever van de drie communicatiekanalen is de secretaris-generaal van het departement Onderwijs. Dat belet niet dat de redacteurs ook zelf verantwoordelijk zijn voor de juistheid, tijdigheid en volledigheid van hun communicatie en erop kunnen worden aangesproken.

Dezelfde garanties die al meer dan tien jaar gelden voor de tijdschriften van de Klasse-familie werden overgenomen voor de redactie van Schooldirect. Ze gelden ook voor Lerarendirect. Of zoals u het zelf kan nalezen op de website van Schooldirect : 'De redactie van Schooldirect heeft een onafhankelijk statuut ten opzichte van de minister en de administratie van het departement Onderwijs.' De bestaande communicatiekanalen rapporteren op een objectieve wijze, zowel over de standpunten van de minister en de administratie als over die van het Vlaams Parlement, de VLOR en andere onder-

Vanderpoorten

wijspartners. Ze brengen ook verslag uit over de visie van onderzoekers over pedagogische aanpak.

U verwijt me dat ik op de vooravond van de verkiezingen voor het Vlaams Parlement een rechtstreekse communicatielijn met de leerkrachten opzet om mijn beleid te promoten. De redactionele autonomie en de voorbeelden van Klasse en Schooldirect kunnen u geruststellen : deze media voeren geen promotie voor het beleid van de onderwijsministers. Het zijn informatiekkanalen. Ten tweede wil ik erop wijzen dat de voorbereiding van Lerarendirect gestart is begin 2002. De bedoeling was dat de elektronische nieuwsbrief voor leraren van start kon gaan op 1 september 2003, dus lang voor de verkiezingen. Omdat we geen risico's wilden nemen en grondig wilden onderzoeken of het project realistisch en haalbaar was, heeft de voorbereidingstijd langer aangesleept dan gepland en gewenst. De lancering is nu gepland na de herfstverkiezingen 2003, nog steeds ruim voor de verkiezingen.

Schooldirecteuren zullen in grote meerderheid getuigen dat ze Schooldirect niet ervaren als een promotie voor de minister of het beleid, maar als een instrument dat hen in staat stelt hun werk efficiënter en gemakkelijker uit te voeren. Ze appreciëren het dat ze op een correcte en snelle wijze de informatie in handen krijgen waar ze vroeger op moesten wachten of waarvan ze een afgeslankte versie in de kranten terugvonden. Als u naar leraren luistert, zullen ze u een soortgelijk verhaal doen over de tijdschriften van de Klasse-familie. De ervaring leert evenwel dat ik er niet in slaagde de leraren snel informatie door te spelen. Klasse is een gedrukt maandblad, wat betekent dat de inhoud een maand voor publicatie vastligt. In de moderne communicatiemaatschappij verwachten leraren terecht dat ze snel duidelijke en correcte informatie krijgen. Lerarendirect wil hierop een antwoord bieden.

Er worden geen specifieke budgetten ter beschikking gesteld van de algemene secretariaten van de onderwijsnetten, de ouderverenigingen, lerarenorganisaties en dergelijke om de nodige communicatie met hun leden te voeren. Er zijn andere manieren van subsidiëren.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. We zullen dit met kritische aandacht volgen. U hebt een punt dat er goed en breed moet worden gecommuniceerd. Alle betrokkenen moeten weten waar ze aan toe zijn. Ik

blijf het betreuren dat de partners geen middelen ter beschikking krijgen om goed te kunnen communiceren met hun leden. Dat heeft niets met verzuiling te maken. Mijnheer Van Baelen, wat u verzuiling noemt, noem ik vernetting. Dat is een modern woord. Iedereen pleit daarvoor. Wat hebt u daar dan tegen ? Ik heb die frustratie niet. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*)

Dat is uw oordeel, mijnheer Van Baelen. Ik betreur dat. Ik ben ervan overtuigd dat dat maatschappelijk niet goed is. Aangezien het echter past binnen het liberaal model, is uw reactie perfect juist. U kiest voor een samenleving die individualiseert, waarin de mensen losgeslagen zijn. U overschat de mensen als u denkt dat ze allemaal vanuit hun eigen mogelijkheden de keuzes kunnen maken die ze moeten maken. Dat is uw goed recht, mijnheer Van Baelen. Ik zou zelfs liever hebben dat u daar uitdrukkelijker voor uitkomt.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Martens, de VLD is zeker geen partij die staat voor de individualisering tout court. De VLD verheugt er zich over dat mensen zich verenigen. Als we dat naar het onderwijs vertalen – en een fundamenteel punt in dit verband is de vrijheid van onderwijs – dan verschillen we op een belangrijk punt van mening met elkaar. De VLD is er voorstander van dat scholen en scholengroepen autonoom een project kunnen uitvoeren op basis van samenspraak met de betrokken actoren, en dit in de omgeving waarin ze functioneren. Die omgeving is anders in Neerpelt dan in Roeselare, of in Antwerpen of in Gent. Het fundamenteel verschil met datgene wat de Guimardstaat en de open brief van de bisschoppen vertellen, is dat wij ook vinden dat de autonome scholen en scholengemeenschappen autonoom moeten kunnen kiezen voor de begeleiding die zij wensen, en niet vanuit het predikaat 'katholiek' verplicht moeten worden om aan te sluiten bij wat u verdedigt als middenveld, als organisatie van belangenverenigingen.

De heer Luc Martens : Ik herhaal nog eens dat ik het jammer vind dat zij die partners telkens bij dezelfde moeten vinden, namelijk bij hun leden.

Ik blijf erbij, mevrouw de minister, dat u op mijn eerste vraag niet duidelijk hebt geantwoord. Ik heb gevraagd wat hun onderlinge positie is. In het ene geval zegt u dat het over een achtergrond gaat, in het andere geval gaat het over een brede benadering. Ik zou ermee kunnen leven indien u zou zeg-

Martens

gen dat wij als gedrukt medium niet snel genoeg zijn. Sommige zaken moeten de leraren sneller kunnen bereiken. Uw antwoord over een breed perspectief snap ik echter niet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studenten die een lerarenopleiding volgen via de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studenten die een lerarenopleiding volgen via de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Op de website van Onderwijs is een van de onderwerpen de campagne 'Word Leerkracht'. Over dit thema moet voldoende promotie worden gemaakt zodat de besten die uitdaging zouden aangaan en zich zouden engageren voor de jonge mensen. Een van de mogelijkheden is om een lerarenopleiding te volgen via een examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, die wordt georganiseerd door een hogeschool of universiteit. Dat lijkt me een interessante alternatieve weg om via een individuele leerroute een lerarenopleiding te volgen. Ik stel vast dat het aantal eerstejaarsstudenten die op deze wijze de lerarenopleiding volgen, stijgt en een steeds hoger percentage van het aantal studenten in de lerarenopleiding vertegenwoordigt. Ik wil u daarover een aantal vragen stellen.

Hoe evolueert het aantal studenten met dat profiel? Wat is hun belang in het opvangen van het leerkrachtentekort? Veel hogescholen en universiteiten hebben vragen over de middelen waarover ze beschikken om die studenten op een goede manier te begeleiden. Hoe staat u tegenover die vragen? Wat kunt u doen om de lectoren in kwestie enigszins te ontlasten?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het aantal studenten die zich bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap inschrijven voor de initiële lerarenopleiding, stijgt. Voor het academiejaar 1998-1999 bedroeg het aantal 90. Het vorige academiejaar schreven 198 studenten zich voor die opleiding in. De stijging manifesteert zich in de drie categorieën : het kleuteronderwijs, het lager onderwijs en het secundair onderwijs-groep 1.

Er zijn geen cijfergegevens over het aantal ingeschreven kandidaten bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap per studiejaar beschikbaar. Voor het academiejaar 2002-2003 kunnen de kandidaten zich nog inschrijven tot 1 augustus 2003.

De verhouding tussen het aantal voor de initiële lerarenopleiding ingeschreven studenten bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en het aantal regelmatig ingeschreven studenten aan de hogescholen stijgt. Voor het academiejaar 1998-1999 bedroeg die verhouding 0,62 percent en voor het academiejaar 2001-2002 1,08 percent.

Het decreet van 13 juli 1994 over de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap voorziet in de mogelijkheid om voor ieder studiejaar van iedere opleiding examens af te leggen bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Deze examencommissie reikt dezelfde diploma's uit en kent dezelfde graden toe als de hogescholen. De examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap zetelt in de hogeschool die de opleiding organiseert, maar de werking ervan is grotendeels dezelfde als die van de vroegere centrale examencommissie. De kandidaat legt dus in principe alleen examens af. De theoretische kennis moet hij via zelfstudie verwerven.

De hogeschool en de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap zijn twee aparte instanties. De examencommissie zetelt in de hogeschool, maar ze werkt nog altijd zoals de vroegere centrale examencommissie. De kandidaat kan zich inschrijven voor het afleggen van de examens en kan zo het diploma van een initiële lerarenopleiding van één cyclus behalen. De examencommissie verstrekt zelf geen opleidingen.

Omdat de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap een andere instantie is dan de hogeschool, is iemand die ingeschreven is bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, niet aan de hogeschool ingeschreven. Hij kan daardoor

Vanderpoorten

niet genieten van de opleidingsfaciliteiten en de begeleiding die de hogeschool aanbiedt.

Het bedrag voor de inschrijving bij de examencommissie bedraagt 125 euro. Dat staat in artikel 52, paragraaf 2 van het hogescholendecreet. Dat bedrag wordt jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index en de consumptieprijzen.

Iemand die zich heeft ingeschreven bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, kan zich inschrijven als vrije student voor bepaalde opleidingsonderdelen, indien hij dat wenst. Dat kan handig zijn voor het redigeren van scripties en eindverhandelingen, het uitvoeren van onderzoeksopdrachten, het maken van seminariewerken, het maken van praktische oefeningen en het volgen van stages.

De hogeschool bepaalt het inschrijvingsgeld voor de vrije studenten autonoom. Ze kan beschikken over het inschrijvings- en examengeld. Ze gebruikt deze inkomsten om personeels- en werkingskosten te betalen die rechtsreeks of onrechtstreeks ten goede komen aan de studenten.

De studenten die zich inschrijven bij de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, genieten geen opleidingsfaciliteiten en zorgen dus niet voor een extra belasting van de lectoren. Voor de vrije studenten is er een andere regeling.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Examens zijn één ding, maar daarnaast zijn er ook de stages waarbij begeleiding hoort. Hoe zit het daarmee ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Wie zich inschrijft bij de examencommissie, schrijft zich in voor de examens. De persoon in kwestie kan zich vervolgens inschrijven als vrije student aan een hogeschool naar keuze. Hij kan dan begeleiding krijgen voor bepaalde opleidingsonderdelen, omwille van zijn statuut als vrije student.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, daar ligt juist het probleem. Ik heb de Karel de Grote-Hogeschool bezocht en daar vernam ik dat die school eigenlijk geen aparte middelen heeft voor de vrije studenten, wat zwaar doorweegt als het aantal vrije studenten groeit.

Minister Marleen Vanderpoorten : De hogeschool kan zelf het inschrijvingsgeld voor de vrije studen-

ten bepalen. Het bedrag verschilt van hogeschool tot hogeschool. Sommige hogescholen zeggen inderdaad dat er in de toekomst problemen kunnen ontstaan als het aantal vrije studenten blijft stijgen.

De heer Luc Martens : De Karel de Grote-Hogeschool telde 2 jaar geleden ongeveer 60 vrije studenten. Een inschrijving als vrije student kost 156 euro. Daarmee lukt het niet.

Minister Marleen Vanderpoorten : Misschien moeten ze dan meer vragen, mijnheer Martens. Als uw cijfers kloppen, dan betekent dit dat bijna alle studenten die zich bij de centrale examencommissie inschrijven, aan de Karel de Grote-Hogeschool zijn ingeschreven. Dat geeft een onevenwicht in vergelijking met de andere scholen.

We moeten de spreiding over de hogescholen en hoe ze dat oplossen eens van nabij bekijken. In het kader van levenslang leren en meer flexibel onderwijs is dat een belangrijk onderwerp.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de decretale bepalingen op het vlak van de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten in de context van de associaties in het hoger onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de decretale bepalingen op het vlak van de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten in de context van de associaties in het hoger onderwijs.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Over de overheidsopdrachten bestaat een heel specifieke wetgeving. Als we die toepassen op de associaties, dreigt een aantal voordelen weg te vallen. Associaties houden een schaalvoordeel in op het vlak van onderwijs, onderzoek, logistiek en infrastructuur. De wetgeving op de overheidsopdrachten verplicht de overheidsinstellingen ertoe om de aanbestedingsprocedures te volgen. Hoe lossen we dat probleem op als bijvoorbeeld de infrastructurele en uitrustingsnoden bekend worden ? De hogescholen signaleren me juri-

Martens

dische problemen daaromtrent en vragen om een antwoord.

Het probleem wordt nog versterkt doordat de wetgeving op de overheidsopdrachten niet in dezelfde mate op alle instellingen van toepassing is. De wetgeving is van toepassing op alle publiekrechtelijke instellingen van het hoger onderwijs en op alle vrije hogescholen. De privaatrechtelijke instellingen zijn daaraan in beperkte mate onderworpen. Het gaat alleen om een aantal gesubsidieerde opdrachten.

Mevrouw de minister, hoe kijkt u tegen dat probleem aan ? Welk antwoord kunt u daar vandaag op geven ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, artikel 216 van het hogescholendecreet stelt principieel dat alle publiek- en privaatrechtelijke hogescholen overeenkomsten voor aanneming van werk, leveringen en diensten afsluiten volgens de regelgeving inzake overheidsopdrachten. Alle hogescholen dienen dus steeds te contracteren met inachtneming van deze regelgeving. Voor de universiteiten is de situatie meer genuanceerd. Publiekrechtelijke universiteiten vallen uiteraard, als publiekrechtelijke rechtspersonen, volledig onder het toepassingsgebied van de overheidsopdrachtenwet en haar uitvoeringsbesluiten.

Artikel 4, paragraaf 2, deel 9, van de overheidsopdrachtenwet schrijft voor de privaatrechtelijke universiteiten voor, dat enkel de opdrachten die worden gesubsidieerd door de overheid, onder de toepassing van de wet vallen. Het verslag aan de Koning wijst erop dat zowel de rechtstreekse subsidiëring als het gebruik van de werkingstoelage in aanmerking komt. Privaatrechtelijke universiteiten zijn dus slechts voor een bepaald aspect van hun werking onderworpen aan de overheidsopdrachtenwet. De associaties zijn als VZW's slechts onderworpen aan de overheidsopdrachtenwet indien ze voldoen aan de bepaling van artikel 4, paragraaf 2, deel 8.

Die bepaling stelt dat rechtspersonen die een behoefte van algemeen belang vervullen, de overheidsopdrachtenregelgeving moeten naleven als ze worden gekenmerkt door een bijzondere overheidsinvloed. Die bijzondere invloed kan uit verschillende zaken blijken. Ofwel financiert een ad-

ministratieve overheid de werkzaamheden van de rechtspersoon voor meer dan 50 percent, ofwel zijn de leden van de raad van bestuur voor meer dan de helft door administratieve overheden aangewezen. Er kan dus niet algemeen worden gesteld dat een associatie al dan niet is onderworpen aan de overheidsopdrachtenwet. Er moet worden nagegaan in welke mate de associatie haar financiering haalt uit overheidsmiddelen.

Uit de feitenschets blijkt dat in deze aangelegenheid zowel duidelijkheid als uniformiteit moet worden nagestreefd. Juridisch zal worden onderzocht in hoeverre de decreetgever in navolging van het hogescholendecreet, initiatieven kan nemen. Het is evident dat de regeling voor universiteiten, die wettelijk is verankerd, slechts bij federale wet kan worden gewijzigd. Misschien moet er ook iets decretaal worden aangevuld, maar dat zal gebeuren door het eerste aanvullingsdecreet. Ook wij hebben signalen ontvangen dat er problemen zijn.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik ben me ervan bewust dat u vandaag geen volledig positief antwoord kunt geven op deze vragen, omdat het niet behoort tot onze bevoegdheid. We moeten aan de federale overheid vragen dat ze de nodige initiatieven neemt. Ik wil wel benadrukken dat we dit in het oog moeten houden. Dat is een belangrijk aspect en bepalend voor de kansen op succes van de hele reorganisatie van het hoger onderwijs. Die zal overigens altijd met beperkte middelen verlopen. Ik hoop dat u dit opvolgt. Wij zullen dat met graagte doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het terugdringen van de toenemende opvoedingsonzekerheid en de consequenties daarvan voor het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het terugdringen van de toenemende opvoedingsonzekerheid en de consequenties daarvan voor het onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik werd geïnspireerd door een artikel van professor Kelchtermans van de KU Leuven. Hij deed samen met een Belgische en enkele Nederlandse collega's onderzoek naar opvoedingspatronen. Hij zegt heel uitdrukkelijk dat ouders en leerkrachten veel meer vanuit hun gezond verstand en intuïtie moeten opvoeden. De economisch gedicteerde regels en gesloten modellen moeten ze overboord gooien.

We moeten wat meer vertrouwen hebben in onze leerkrachten, hun ruimte geven en onze relatie met hen personaliseren. Via de betrokkenheid die daaruit groeit, scheppen we positieve kansen. In die zin kunnen de eindtermen een betekenis hebben, in de mate dat ze zich tot het essentiële beperken. Ze mogen niet als het ultieme criterium worden behandeld. Dat is misschien niet de bedoeling, maar de leerkrachten voelen het vaak zo aan. Ik ontmoet zelfs inspecteurs die zich afvragen of de eindtermen als criterium gelden. Ik wil hiermee slechts illustreren dat het onderwijs hier en daar haaks staat op de studieresultaten van eminente pedagogen. Hoe staat u daar tegenover, mevrouw de minister ?

Deze week had ik nog een gesprek met mevrouw De Munter van de KU Leuven. Zij werkt samen met mevrouw Vandemeulebroecke aan opvoedingsondersteuning. Zij verkennen de thematiek, niet alleen voor de meest kwetsbare groepen, maar ook voor het modale gezin. De opvoedingszekerheid is bijzonder groot.

Ik herinner me dat ik als minister van Welzijn geconfronteerd werd met problemen bij kansarme gezinnen. Opvolging en begeleiding van kinderen uit kansarme gezinnen ligt bijzonder moeilijk. Kind & Gezin heeft indertijd bepaalde projecten opgezet. Kind & Gezin is in sommige gevallen bijna een evidente partner voor kansarmen. De organisatie is zeer goed geplaatst om met de ouders een positieve dialoog op te bouwen en hen op weg te helpen. Ze kan hen coachen en steunen bij de opvoeding.

Ik ben ervan overtuigd dat ook de scholen wezenlijke partners zijn voor vele gezinnen bij de opvoeding van hun kinderen. De uitdaging is vandaag de dag zeer groot voor ouders. Kinderen op de wereld zetten is gemakkelijk, maar ze goed opvoeden dat is iets anders. Onze ouders hadden het materieel niet zo breed, maar mentaal hadden ze het veel gemakkelijker. Ze leefden in een eenduidige wereld. Dat is nu niet meer het geval.

Veel ouders worden vandaag door hun kinderen gepakt in snelheid. Dat heeft te maken met de recente ontwikkelingen in de ICT. Jongeren zijn van-

daag mondiger. Ze hebben organisaties en netwerken ter beschikking die vroeger niet bestonden. De ouders zijn de kwetsbare partner.

Wie moet dat ondervangen ? Ik zeg niet dat de school dat kan en moet doen, de school is wel een belangrijke partner. We zouden dus kunnen verwachten dat een goede aanpak tussen Onderwijs en Welzijn leidt tot een zinvol partnerschap. Bent u daarmee bezig, mevrouw de minister ? Het is noodzakelijk om op dat vlak inspanningen te leveren en investeringen te doen. Gezinnen nemen tegenwoordig vele vormen aan. Het is niet aan ons om daarover te oordelen. Welke vorm een gezin ook heeft : kinderen hebben behoefte aan een referentiekader, aan een stabiele en gezonde omgeving die op een adequate manier reageert. Hoe ziet u dat ?

Ik heb uw omzendbrieven altijd met veel interesse gelezen. Die publicaties tonen uw belangstelling voor dergelijke thema's. Tussen woord en daad liggen echter nogal wat bezwaren. De vraag is dus hoe we een evolutie kunnen bewerkstelligen. Hoe kunnen we ons onttrekken aan de leerfabriek – het type school dat zich schatplichtig weet aan een samenleving waarin de economie bijzonder dominant is, met haar eigen wetmatigheden – en maken dat scholen echte leefscholen zijn, goede biotopen voor kinderen, waar ze met hun volle goesting naartoe kunnen gaan ?

Een probleem dat ik in het verleden herhaaldelijk heb aangekaart, en dat ik blijf aankaarten, is gesitueerd in het verlengde daarvan. De cirkel is bijna rond. Gisteren hebben we nog eens wat eindtermen goedgekeurd, maar er is nu absoluut nood aan een evaluatie van die eindtermen en ontwikkelingsdoelen, al dan niet vakoverschrijdend. We moeten binnenkort de zaak weer eens tot haar essentie terugbrengen. Hoever staan we daarmee ? Hoe denkt u daarover ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, van de formulering van de heer Martens krijg ik een punt-hoofd. Er zijn zodanig veel verschillende opvoedingssituaties, scholen en niveaus, dat het antwoord op deze vraag uitzichtloos is, hoe eenvoudig het ook lijkt. We kunnen er uren over doorbomen.

De overheid kan inderdaad een aantal instrumenten aanreiken. In de praktijk van een school met haar concrete leerlingenpopulatie moet er echter

Van Nieuwkerke

rekening worden gehouden met de leerkrachten. Die moeten in de eerste plaats de kinderen iets aanleren, al bevinden leerlingen en ouders zich vaak in probleemsituaties en zijn er verschillende deskundigen nodig.

Hoe kan de minister daar nu een eenduidig antwoord op geven? Dat kan niet. Door middel van decreten kunnen er instrumenten worden aangeboden, maar de keuzes moeten te velde worden gemaakt. Ik heb al een evaluatie van het CLB-decreet voorgesteld. Ook het CLB heeft welomschreven taken. Zo ook de welzijnssector, de ouderverenigingen, enzovoort. Ouderverenigingen bijvoorbeeld zouden zich meer moeten toespitsen op participatie, op vorming omtrent wat een school is, en wat een decreet. Echter, de begeleiding van concrete gevallen, en de goede manier om het kind zijn draai te doen vinden in de schoolomgeving, verschilt van situatie tot situatie. De vraag is dus absurd.

De heer Luc Martens : Mijnheer Van Nieuwkerke, als ik u zo hoor, heeft het geen zin dat de minister nog antwoordt, maar ik vrees dat ze dat toch zal proberen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn antwoord zal kort zijn. Als we dit ten gronde willen uitspitten, wordt het een heel complexe materie. Maar wat is die opvoedingsondersteuning, en hoe wordt ze bekeken, eng of ruim? Iedereen heeft daarin een verantwoordelijkheid. De opmerking van de heer Van Nieuwkerke is dan ook heel juist.

De publicaties waarnaar u verwijst, zijn me onbekend. Ik heb dan ook geen zicht op de achtergrond en de motieven ervan. Er zijn tientallen specialisten die hierover publiceren, en ze denken helemaal niet eenduidig in één richting. Ook wat ouders verwachten, is lang niet eenduidig.

Voor vragen over initiatieven voor opvoedingsondersteuning, eng gezien dan, kunt u zich beter richten tot de diverse initiatieven die momenteel worden genomen voor opvoedingsondersteuning aan gezinnen. In de commissie voor Welzijn is daarover een debat gehouden, onder andere op initiatief van mevrouw Ceysens.

De heer Luc Martens : Dat waren beperkte projecten bij het begin van deze regeerperiode.

Minister Marleen Vanderpoorten : Inderdaad, en het betrof letterlijk opvoedingsondersteuning, een soort vorming. Het onderwijs heeft een andere taak.

Uiteraard moet er een grote betrokkenheid zijn van de ouders bij de school, en moet er veel overleg zijn. Via de leerkrachten moet er een voortdurende dialoog zijn tussen de ouders. De leerkrachten moeten de ouders helpen met hun vragen omtrent hun kinderen. Zoals de heer Van Nieuwkerke opmerkte, zijn die vragen heel verscheiden.

Met de groeiende aandacht in het onderwijs voor alles wat met zorg en met gelijke kansen te maken heeft, zal er ook opvoedingsondersteuning in ruime zin groeien. We moeten er ook voldoende oog voor hebben dat ze inderdaad groeit.

Een andere vraag is wat het verband is tussen het pedagogisch project van de school en het feit dat de school er eventueel voor kiest bijvoorbeeld een leefschole te zijn. De scholen kunnen daar ook vandaag al voor kiezen, maar ze kunnen ook een andere optie nemen. We pleiten allemaal voor een grote autonomie voor de scholen bij het maken van hun keuzes. Er zijn al heel wat scholen die leefschole zijn in de ware betekenis van het woord. Dat wordt, door de overheid althans, niet tegengewerkt. Ik ben ervan overtuigd dat er nog meer scholen voor dat soort van onderwijs zullen kiezen.

In een andere vraag legt u een verband tussen de eindtermen en het opvoedingsmodel in termen van efficiëntiemodellen en economisch geïnspireerde methodes. Ik weet niet of het juist is dat zo te stellen.

U hebt vroeger al gezegd dat de eindtermen te breed of te talrijk zijn. Ik wijs u erop dat de leerplannen nog een stuk zwaarder wegen dan ze zouden moeten.

Ik kan op deze vraag om uitleg geen concreet antwoord geven. Het is meer een onderwerp voor een discussie. We kunnen wel aangeven in welke richting we de scholen willen zien evolueren, maar de scholen zelf moeten keuzes maken. Mijnheer Martens, als u iets anders hebt bedoeld, dan is iets in uw vraag mij ontgaan.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik geloof niet dat u iets ontgaat. Mijnheer Van Nieuwkerke, u hebt gelijk en ongelijk. Het is niet omdat iets vele varianten heeft en breed kan worden benaderd, dat het geen voorwerp heeft en dat er niets aan kan worden gedaan. Als doelstellingen strak worden gedefinieerd, wordt de ruimte gereduceerd en gebeurt datgene waarvoor u pleit, niet. Er moet voldoende ruimte worden gelaten aan de actoren opdat ze hun opdracht naar behoren kunnen vervullen.

Het herleiden van oudercomités tot participatieve verenigingen is een beperking. Er moet een bredere benadering zijn. Ik deel het nihilisme dat u bepleit, niet. Ik pleit voor vrije ruimte waarin initiatief kan worden genomen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer Martens, ik ben geen nihilist. Ik heb een open wereldbeeld, geen dogmatisch. Ik sta open voor alle indrukken. Ik ga ermee akkoord dat de actoren ruimte moeten krijgen. Ik wil alleen maar stellen dat er op deze vraag om uitleg geen eenduidig antwoord kan worden gegeven omdat elke situatie erg verschillend is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.23 uur.*
